

МУЛЬТИМЕДІЙНИЙ СПЕЦКУРС "ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ МОРСЬКИХ ОФІЦЕРІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ"

У статті обґрунтовано необхідність упровадження мультимедійного спецкурсу з основ полікультурності у професійну підготовку майбутніх морських офіцерів; розкрито мету, завдання спецкурсу, особливості змісту та методичні рекомендації до його проведення. Автор наводить приклади різноманітних вправ, ділових ігор, міжкультурних ситуацій, які сприятимуть ефективній професійній діяльності майбутніх морських офіцерів у полікультурному середовищі.

Ключові слова: мультимедійний спецкурс, полікультурна підготовка, майбутній морський офіцер, полікультурне середовище.

Постановка проблеми, її зв'язок з важливими завданнями. Вивчення питання формування готовності майбутніх морських офіцерів до професійної діяльності у полікультурному середовищі показали, що вищезначена готовність залежить від створення спеціальних педагогічних умов, одні з яких – обізнаність майбутніх морських офіцерів із системою знань, умінь і навичок щодо професійної діяльності у полікультурному середовищі; використання міжпредметних зв'язків у процесі професійної підготовки майбутніх морських офіцерів та використання інтерактивних технологій у процесі підготовки майбутніх морських офіцерів до професійної діяльності у полікультурному середовищі, і тому саме впровадження у професійну підготовку майбутніх морських офіцерів мультимедійного спецкурсу з основ полікультурної підготовки забезпечить ефективність формування вищезначеної готовності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми, виокремлення невирішених її частин. Проблема використання інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх спеціалістів для підвищення ефективності їх професійної діяльності широко висвітлена у дисертаційних дослідженнях. Так, Л. Воротняк розкриває у своєму дослідженні питання впровадження комплексного мультимедійного курсу з основ полікультурної компетенції до професійної підготовки магістрів вищих педагогічних навчальних закладів [1, с. 7]; В. Різник визначає як одну з педагогічних умов формування готовності фахівців економічних спеціальностей до професійної діяльності у процесі вивчення спеціальних дисциплін – використання активних методів навчання, в тому числі інформаційних технологій, у процесі вивчення спеціальних дисциплін [4, с. 278]; Н. Логутіна наголошує на використанні комп'ютерних технологій під час вивчення іноземної мови, як таких, що дають змогу організовувати керовану, самостійну роботу студентів [3, с. 281]; Ю. Дзядевич зауважує, що інноваційні методи і форми роботи сприяють професійному зростанню майбутніх фахівців та ефективності формування їх професійного іміджу [2, с. 25]. Проте, досі є недослідженим питання впровадження інформаційних технологій у професійну підготовку майбутніх морських офіцерів, зокрема мультимедійного спецкурсу з полікультурної підготовки.

Метою статті визначено обґрунтування і висвітлення мети, завдань та змісту мультимедійного спецкурсу, впровадження якого сприятиме ефективній професійній діяльності майбутніх морських офіцерів у полікультурному середовищі.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Мета спецкурсу – підготовка полікультурно-грамотного морського офіцера, який здатний до ефективної професійної діяльності у полікультурному середовищі.

Відповідно до мети визначено основні завдання:

- оволодіння полікультурними знаннями;
- формуванні позитивної мотивації до професійної діяльності у полікультурному середовищі;
- формуванні у майбутніх морських офіцерів знань, умінь і навичок міжкультурного спілкування;
- здатності до правильної інтерпретації видів комунікативної поведінки членів полікультурного екіпажу.

Тематика спецкурсу розподілена на 2 взаємопов'язані змістові модулі:

Модуль I – "Теоретичні засади полікультурної освіти";

Модуль II – "Практичний аспект взаємодії морських офіцерів з членами екіпажу у полікультурному середовищі".

Розглянемо детальніше програму мультимедійного спецкурсу, який розрахований на 48 годин.

Таблиця. Навчально-тематичний план мультимедійного спецкурсу

№ з/п	Тема	Кількість годин відведених на:				
		Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Семинарські заняття	Самостійну роботу
Змістовий модуль I						
"Теоретичні засади полікультурної освіти"						
1	Введення до теорії полікультурної освіти	8	2	2	2	2
2	Полікультурність: сутність та основні поняття	8	2	2	2	2
3	Міжкультурне спілкування морських офіцерів у полікультурному середовищі	8	2	2	2	2
	Разом за перший модуль	24	6	6	6	6
Змістовий модуль II						
"Практичний аспект взаємодії морських офіцерів з членами екіпажу у полікультурному середовищі"						
1	Взаємодія членів екіпажу у полікультурному середовищі	8	2	2	2	2
2	Нерозуміння культурних особливостей як одна з причин аварійних ситуацій на судні	8	2	2	2	2
3	Види і форми міжкультурного спілкування морських офіцерів	8	2	2	2	2
	Разом за другий модуль	24	6	6	6	6
	Всього за модулями	48	12	12	12	12

Мультимедійний спецкурс складається з основної частини та допоміжної. Основна частина представлена теоретично-практичним блоком, що містить текстовий матеріал, вправи, демонстраційно-ігровий блок, та оцінно-контролюючим блоком, що містить тестування, блок самоконтролю, блок діагностики. Допоміжна частина представлена довідковим блоком та блоком-тезаріусом.

Треба зазначити, що внаслідок використання морськими офіцерами у полікультурному середовищі англійської мови як обов'язкової, мультимедійний спецкурс містить теоретичну інформацію українською мовою, але практичні завдання (розігрування міжкультурних ситуацій та ін.) представлені англійською мовою.

З метою удосконалення системи теоретичних знань з полікультурної підготовки під час розробки спецкурсу доцільно використовувати проблемні лекції, інтерактивні лекції, лекції-конференції, які проводяться з використанням методів мозкового штурму, дискусії, демонстрації, ілюстрації, пояснення, презентації, рольової та ділової ігор.

Практичний блок представлений рольовими та діловими іграми, кейсами, інтерактивно-демонстраційною грою, проектними роботами, віртуальними подорожами до країн.

Розглянемо детальніше блок вправ, який представлений завданнями типу brainstorming, true/false statements, matching. Також курсантам пропонується розіграти різні ситуації, які можуть виникнути під час професійної діяльності:

1) Second Officer asks Filipino AB to check the condition of pilot ladder without explaining details. AB answers YES and Second Officer thinks that the order is clear. Later it occurred that AB didn't do it.

2) It's Christmas and Filipino Captain asks you to join the celebration and offers a desert. Second Officer refuses. After that case Captain began to be rude when speaking to the Second Officer.

3) Filipino Captain says HI to Second Officer, who came to the bridge, but Second Officer doesn't answer, because he talks to another Officer. After that case Captain began to be rude when speaking to the Second Officer.

Самостійна робота представлена завданнями у вигляді проєктів, наприклад:

- підготуйте проєктну роботу з теми "Національні особливості та культура Кореї";
- зверніться до інтернет-джерел та складіть топ 10 культур, які можуть частіше всього зустрітися на іноземному судні, представте у вигляді діаграми;
- зверніться до інтернет-джерел та проаналізуйте, чому філіппінські моряки такі популярні для роботодавців;
- зверніться до інтернет-джерел та знайдіть інформацію про стратегії розв'язання конфліктів у різних національних культурах.

На семінарських заняттях курсанти мають змогу не тільки звітувати з запланованих тематик спецкурсу, але й дискутувати, переглядати відео-матеріали.

Наприклад для семінарського заняття з теми "Взаємодія членів команди у полікультурному середовищі" курсанти не тільки готують доповіді з питань: "Шляхи засвоєння іншої культури: адаптація, акультурація, пристосування", "Модель Беннета

акультурації", "Культурний шок і етапи міжкультурної адаптації", а також мають змогу переглянути фрагмент відео "Культурний шок" та дати своє визначення цього терміну, переглянути фрагмент відео "Представники Нігерії у США" та визначити що було культурним шоком для представників країни Нігерії.

Електронну інтелектуально-демонстраційну гру, яка входить до демонстаційно-ігрового блоку, можливо використовувати як під час лекцій, так і під час практичних занять. Викладач за допомогою мультимедійного проектору включає гру та вибирає питання, що відносяться до тематики лекції чи практичного та пропонує курсантам в парах чи групах обговорити відповідь.

Оцінно-контролючий блок представлений тестами, як відкритого, так і закритого типу. Цей блок допоможе курсанту оцінити свій рівень полікультурних знань перед початком вивчення спецкурсу та наприкінці. Контрольні тести розроблені з кожної теми спецкурсу, таким чином викладач може використовувати тести як під час заняття, так і для самостійної роботи курсанта. Майбутній морський офіцер має можливість пройти тестування вдома та зробити PrintScreen результатів для перевірки викладачем.

Висновки дослідження. Отже, використання мультимедійного спецкурсу з полікультурної підготовки у професійній підготовці курсантів допоможе майбутнім морським офіцерам ефективно взаємодіяти у полікультурному екіпажі, уникати міжкультурних конфліктних ситуацій, ознайомитися з особливостями культур, з якими морський офіцер може зустрітися на судні під іноземним прапором.

Перспективи подальших розвідок з напрямку. Матеріалом для подальших досліджень вважаємо аналіз ефективності методики реалізації педагогічних умов формування готовності майбутніх морських офіцерів до професійної діяльності у полікультурному середовищі.

Література

1. Воротняк Л. І. Педагогічна технологія формування полікультурної компетенції магістрів у вищих педагогічних навчальних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Л. І. Воротняк. – Хмельницький, 2008. – 20 с.
2. Дзядевич Ю.В. Професійний імідж студентів мистецьких спеціальностей: сутність, склад, методи діагностики : навчально-методичний посібник / Ю.В. Дзядевич. – Херсон : Айлант, 2012. – 88 с.
3. Логутіна Л. Педагогічні умови формування готовності до професійного іншомовного спілкування у майбутніх менеджерів зовнішньоекономічної діяльності / Н. В. Логутіна // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2007. – № 18. – С. 281 – 288.
4. Різник В. Модель формування готовності майбутніх фахівців економічних спеціальностей до професійної діяльності у процесі вивчення спеціальних дисциплін / В. Різник // Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди". – 2013. – Вип. 28, т. 2. – С. 277 – 283.

Н. М. Бобрышева

МУЛЬТИМЕДИЙНИЙ СПЕЦКУРС "ФОРМИРОВАНИЕ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ МОРСКИХ ОФИЦЕРОВ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ПОЛИКУЛЬТУРНОЙ СРЕДЕ"

В статье проанализована необходимость внедрения мультимедийного спецкурса с основ поликультурности в профессиональную подготовку будущих морских офицеров; раскрыта цель и задания спецкурса, особенности содержания и методические рекомендации к его проведению. Автор предлагает примеры разнообразных упражнений, деловых игр, межкультурных ситуаций, которые способствуют эффективной профессиональной деятельности будущих морских офицеров в поликультурной среде.

Ключевые слова: мультимедийный спецкурс, поликультурная подготовка, будущий морской офицер, поликультурная среда.

N. M. Bobrysheva

INTENDING MARITIME OFFICERS READINESS FOR PROFESSIONAL WORK IN THE MULTICULTURAL ENVIRONMENT: E-LEARNING COURSE

The necessity of inculcation the multimedia specialized course on basic political and cultural knowledge in future marine officers' professional training is grounded as well as its tasks and goals, the peculiarities of contents and some methodical recommendations are analyzed in the article. The author gives the examples of tasks, role-plays, multicultural situations, that will be effective learning tools for future marine officers in their professional activity in political and cultural environment.

Key words: multimedia specialized course, political and cultural training, future marine officer, political and cultural environment.

УДК 378.147

В. П. Зінченко, А. В. Шерудило

СТРУКТУРА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО РОБОТИ В ЛІТНІХ ОЗДОРОВЧИХ ТАБОРАХ

Стаття присвячена характеристиці готовності майбутніх педагогів до роботи в літніх оздоровчих таборах. Обґрунтовано її склад, виокремлено та описано компоненти (мотиваційний, когнітивний, операційний, оцінний), які є основою для встановлення рівнів готовності (високого, достатнього, середнього, низького). Подано якісну характеристику рівнів прояву готовності до роботи в літніх оздоровчих таборах з опорою на здатність виконувати діяльність у різних умовах.

Ключові слова: готовність до роботи в літніх оздоровчих таборах, рівні готовності, майбутні вчителі, навчально-виховна практика, літні оздоровчі табори.

Постановка проблеми. Важливим напрямом діяльності педагога є виховна робота, яку вчитель здійснює перманентно. Одним із видів виховної роботи є робота в літніх оздоровчих таборах, яка має свою специфіку та виконується у постійно змінних умовах. Підготовка студентів до цієї діяльності – важливий аспект формування професійної компетентності учителя. Головне завдання літньої педпрактики – ознайомлення студентів